

**ПрАТ «ВНЗ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ
ПЕРСОНАЛОМ»**

МАУП

***СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ
ПСИХОЛОГІЇ»***

Спеціальність:	С4 Психологія
Освітній рівень:	Другий (магістерський) рівень
Освітня програма:	Психологія

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Теоретико-методологічні проблеми психології
Шифр і назва спеціальності	С4 Психологія
Рівень вищої освіти	другий (магістерський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	обов'язковий
Кількість кредитів і годин	кредиту 4/120 годин Лекції: 20 годин Семінари/практичні заняття: 32 години
Семестр	1
Мова навчання:	Українська
Вид підсумкового контролю:	Іспит
Сторінка дисципліни на сайті	

Загальна інформація про викладача. Контактна інформація.

Науковий ступінь	
Вчене звання	
Посада	
Дисципліни, які викладає НПП	
Напрями наукових досліджень	
Посилання на реєстри ідентифікаторів для науковців	
Контактна інформація викладача:	
Е-mail:	
Контактний тел.	
Телефон кафедри	
Портфоліо викладача на сайті кафедри/Інституту/ Академії	

Анотація курсу. Дисципліна спрямована на формування у магістрантів системного розуміння сучасного стану та основних проблем теорії і методології психології. Вивчаються концептуальні основи психологічного знання, сучасні парадигми та методологічні підходи, епістемологічні та філософські основи дослідницької діяльності. Курс передбачає оволодіння навичками критичного аналізу психологічних теорій, формування власної наукової позиції та методологічної культури.

Предмет вивчення навчальної дисципліни: теоретико-методологічні основи сучасної психології, наукові школи, парадигми, концепції, принципи побудови психологічних знань.

Мета курсу: формування у магістрантів глибокого розуміння теоретико-методологічних основ психології, розвиток критичного мислення, навичок аналізу наукових джерел, теорій і методів дослідження психічної реальності.

Завдання навчальної дисципліни: ознайомлення абітурієнтів з сучасними теоретичними підходами й методологічними напрямками у психології;

- сформулювати уявлення про принципи наукового дослідження в психології;
- розвивати здатність критично мислити, аналізувати і оцінювати наукові концепції;
- сприяти формуванню індивідуального підходу до розуміння наукової інформації.

Пререквізити навчальної дисципліни: загальна психологія, історія психології, методологія наукового дослідження. Постреквізити: написання курсової роботи, професійна та переддипломна практика, написання кваліфікаційної роботи.

Програмні компетентності і результати навчання:

Загальні компетентності (ЗК)	ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК2. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми..
Спеціальні компетентності (СК)	СК1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та / або практики. СК2. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження з елементами наукової новизни та / або практичної значущості. СК3. Здатність обирати і застосовувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності.

	СК4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік. СК5. Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології. СК8. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.
Програмні результати навчання	
Програмні результати навчання	ПРН1 Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій. ПРН2 Вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів. ПРН3 Узагальнювати емпіричні дані та формувати теоретичні висновки. ПРН8 Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищенням кваліфікації. ПРН10 Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності ПРН11 Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

Зміст навчальної дисципліни

№	Назва теми	Кількість годин, з яких:			
		Лекції	Практичні заняття,	Самостійна робота	Методи навчання/методи оцінки,
1-й семестр					Методи навчання: вербальний (навчальна лекція; бесіда; навчальна дискусія); індуктивний метод; дедуктивний метод; трансляційний метод; аналітичний; синтетичний; практичний; пояснювально-ілюстративний; репродуктивний; проблемно-орієнтований
Змістовий модуль І.					
Тема 1.	Психологія в системі методології, компоненти наукового знання. Теорія як компонент наукового знання і наукової парадигми.	2	3	7	
Тема 2.	Поняття та характеристики психологічної методології: проблеми, завдання психологічної	2	3	7	

	методології.				метод подання; частково-пошуковий; дослідницький; інтерактивні методи (аналіз ситуації, дискусії, диспути, полеміка; діалог, синтез думок; мозковий штурм; розвиток навичок; ситуаційне моделювання, опрацювання дискусійних питань); моделювання професійної діяльності; інноваційні методи навчання (компетентнісний; проектно-дослідницький); кейс-метод. Методи оцінювання: усний контроль (усне опитування, оцінка участі в дискусіях, інші інтерактивні методи навчання); письмовий контроль (контрольні, самостійні роботи, есе); тестовий контроль (тести закритої форми: тест-альтернатива, тест-відповідність); метод самоконтролю і самооцінки; оцінка кейсів.
Тема 3.	Принципи психології: принцип розвитку. Принцип єдності психіки (свідомості) і діяльності. Принцип детермінізму.	2	3	7	
Тема 4.	Основні проблеми методології в психології. Проблема власного методологічного апарату. Проблема адаптації методик і зарубіжних психодіагностичних методик до потреб населення.	2	3	7	
Тема 5.	Категорії психології. Категорії "психіка", "свідомість", "несвідоме", "індивід-особистість-індивідуальність".	2	3	7	
Модульна тестова робота					
Змістовий модуль II.					
Тема 6.	Групи психодіагностичних методів, їх характеристика.	2	3	5	
Тема 7.	Планування та проведення психологічного дослідження.	2	3	5	
Тема 8.	Критерії оптимальності та ефективності психологічних методів.	2	3	5	
Тема 9.	Презентація результатів психологічного дослідження	2	3	8	
Тема 10.	Криза сучасної психології та його форми.	1	3	5	
Тема 11.	Зміни в традиційній науці психології.	1	2	5	
Модульних тестових робіт					
Всього:		20	32	68	
Форма контролю: іспит					

Технічне обладнання та/або програмного забезпечення – офіційний сайт МАУП:

<http://maup.com.ua> У навчальному процесі використовуються навчальні класи, бібліотека, мультимедійний проектор та комп'ютер для проведення лекцій і семінарів з елементами презентації. Вивчення окремих тем і виконання практичних завдань вимагає доступу до інформації з Інтернету, який забезпечується безкоштовною мережею Wi-Fi.

Форми і методи контролю.

Контроль успішності студентів ділиться на поточний і підсумковий (семестровий).

Поточний контроль здійснюється під час практичних (семінарських) занять, метою яких є систематична перевірка розуміння та засвоєння теоретичного навчального матеріалу, вміння застосовувати теоретичні знання при виконанні практичних завдань і т. д. Можливості поточного контролю надзвичайно широкі: мотивація до навчання, стимулювання навчально-пізнавальної активності, диференційований підхід до навчання, індивідуалізація навчання і т. д.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають постійному контролю:

- усна доповідь;
- доповнення, запитання до відповідального;
- систематична робота на семінарських заняттях, активність при обговоренні питань;
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації занять;
- аналіз законодавства та монографічної літератури;
- письмові завдання (заліки, контрольні, творчі роботи, есе тощо);
- підготовка тез, конспектів навчальних чи наукових текстів;
- самостійне вивчення тем;
- контроль успішності учнів ділиться на поточний і підсумковий.

Методи поточного контролю: усний контроль (опитування, бесіда, звіт, повідомлення тощо); письмовий контроль (контрольна робота, есе, виклад матеріалу по заданій темі в письмовій формі і т. д.); комбінований контроль; презентація самостійної роботи; спостереження як метод контролю; тестовий контроль; проблемні ситуації.

Система оцінок і вимоги.
Таблиця розподілу балів, отриманих студентами

	Поточні оцінки знань											модульні тести	ЄДІ	Сума балів
Теми	Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	тема 6	тема 7	тема 8	тема 9	тема 10	тема 11	20	40	100
Семінарськ і заняття	-	-	2	2	2	2	3	2	5	1	1			
Самостійна робота	-	-	2	2	2	2	3	2	3	2	2			

Таблиця містить інформацію про максимальні балах за кожний тип завдання.

При оцінюванні засвоєння кожної теми для поточної навчальної діяльності студента виставляються оцінки з урахуванням затверджених критеріїв оцінки з відповідної дисципліни.

Критерії оцінки результатів навчання студентів і розподіл одержуваних ними балів регламентуються Положенням про оцінювання академічних досягнень студентів у ПАТ "ВНЗ "МАУП".

Модульне управління. Модульна контрольна робота з навчальної дисципліни "Теоретико-методологічні проблеми психології" проводиться у письмовій формі, у формі тестування, а саме тестів закритої форми: тест-альтернатива, тест-відповідність.

Критерії оцінки модульної тестової роботи з навчальної дисципліни "Теоретико-методологічні проблеми психології":

При оцінці модульної тестової роботи враховуються обсяг і правильність виконаних завдань:

- оцінка "відмінно" (А) виставляється за правильне виконання усіх завдань (або понад 90% всіх завдань);

- оцінка "добре" (В) виставляється за виконання 80% всіх завдань;

- оцінка "добре" (С) виставляється за виконання 70% всіх завдань;

- оцінка "задовільно" (D) ставиться, якщо 60% запропонованих завдань виконано правильно;

- оцінка "задовільно" (Е) ставиться, якщо більше 50% запропонованих завдань виконано правильно;

- оцінка "незадовільно" (FX) ставиться, якщо виконано менше 50% завдань.

Відсутність у модульної контрольної роботи - 0 балів.

Вищевказані оцінки перетворюються у рейтингові бали наступним чином:
 "А" - 18-20 балів;

"Б" - 16-17 балів;
 "З" - 14-15 балів;
 "Д" - 12-13 балів.
 "Е" - 10-11 балів;
 "FX" - менше 10 балів.

Підсумковий семестровий контроль з навчальної дисципліни «Теоретико-методологічні проблеми психології» є обов'язковою формою оцінки результатів навчання студента. Воно здійснюється в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному навчальною програмою навчальної дисципліни.

Підсумковий контроль проводиться у формі іспиту. Студент допускається до підсумкового контролю за умови, що він / вона виконав всі види робіт, зазначені в таблиці.

Підсумкова (семестрова) оцінка з дисципліни, за якою передбачений іспит, формується з двох складових: результатів (оцінки) поточного контролю; екзаменаційної оцінки.

Максимальна кількість балів за поточний контроль - 60, за екзамен - 40.

Мінімальна сума, на яку іспит вважається зданим, становить 25 балів.

Оцінка за поточний контроль формується як сума рейтингових балів, отриманих студентом під час семінарів/практичних занять, і заохочувальних (при наявності) балів.

Після оцінювання відповідей студента на іспиті викладач підсумовує бали, отримані за поточні контрольні заходи, і бали за іспит для отримання підсумкової оцінки за курс.

Шкала оцінювання екзаменаційних завдань

Шкала	Загальна кількість балів	Критерії
Відмінно	30-40	Завдання виконано якісно; студент набрав максимальний бал при оцінюванні теоретичних знань.
Добре	20-29	Завдання виконано якісно і з досить високою часткою правильних відповідей.
Задовільно	10-19	Завдання виконано із середньою кількістю правильних відповідей; студент продемонстрував теоретичні знання зі значними помилками.
Незадовільно	0-9	Завдання не виконано; студент продемонстрував теоретичні знання з серйозними помилками.

Оцінка додаткових (індивідуальних) видів освітньої діяльності.

Додаткові (індивідуальні) види освітньої діяльності включають участь абітурієнтів у наукових конференціях, наукових товариствах і проблемних групах, підготовку публікацій і т. д. понад завдань, встановлених відповідною навчальною програмою навчальної дисципліни.

За рішенням кафедри претендентам, які брали участь у науково-дослідній роботі та виконували певні види додаткових (індивідуальних) видів освітньої діяльності, можуть бути нараховані заохочувальні (бонусні) бали за певний освітній компонент.

Заохочувальні бали не є нормативними і не включаються в таблицю розподілу отриманих студентами балів і основну шкалу системи оцінювання.

Один захід може бути підставою для нарахування заохочувальних балів лише за один найбільш значимий освітній компонент.

Загальна кількість балів, набраних студентами за виконання завдань для самостійної роботи, є однією із складових академічної успішності навчальної дисципліни. Самостійна робота по кожній темі у відповідності з робочою програмою навчальної дисципліни оцінюється в діапазоні від 0 до 2 балів з використанням стандартизованих узагальнених критеріїв оцінки знань.

Шкала для оцінки виконання самостійної роботи (індивідуальних завдань)

Максимально можлива оцінка самостійної роботи (індивідуальних завдань)	Рівень виконання			
	Відмінно	Добре	Задовільно	Незадовільно
3	3	2	1	0

Форми контролю: поточний контроль, заснований на виконанні практичної роботи; поточний контроль засвоєння знань, заснований на оцінюванні усних відповідей на питання, повідомлень, звітів і т. д. (на практичних (семінарських) заняттях); індивідуальний або колективний проект, що вимагає формування практичних навичок і умінь студентів (вибіркова форма); вирішення ситуаційних завдань; конспект, складений за самостійно досліджуваної теми; тестування, виконання письмового тесту; проекти статей, тез виступів та інші публікації, інші форми, сприяють повному засвоєнню освітньої програми і послідовному розвитку навичок ефективної самостійної професійної (практичної й науково-теоретичної) діяльності на високому рівні.

Для оцінки результатів навчання студента протягом семестру використовується 100-бальна оціночна шкала national та ECTS

Зведена шкала оцінювання: національна та ECTS

Загальна кількість балів за всіма видами навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	
		Оцінка за національною шкалою для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	зараховано/ незараховано (залік)
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
75 – 81	3		
68 – 74	D	задовільно	
60 – 67	E		
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю перескладання	незараховано з можливістю перескладання
0 – 34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	незараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Правила проведення курсу.

- регулярно відвідувати лекції і практичні заняття;
- систематично і активно працювати на лекціях і практичних заняттях;
- надолуження пропущених занять;
- виконувати завдання, передбачені навчальною програмою, у повному обсязі і з належною якістю;
- виконувати контрольну та іншу самостійну роботу;
- дотримуватися норм академічного поведінки та етики.

Курс " Теоретичні і методологічні проблеми психології" передбачає освоєння і дотримання принципів етики і академічної чесності, зокрема, орієнтацію на запобігання плагіату в будь-яких його проявах: всі роботи, доповіді, есе, реферати та презентації повинні бути оригінальними і авторськими, не перевантаженими цитатами, які повинні супроводжуватися посиланнями на першоджерела. Розглядаються порушення академічної доброчесності: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, копіювання, обман, хабарництво, упереджена оцінка.

Оцінка студента орієнтована на отримання балів за активність на семінарських заняттях, виконання завдань для самостійної роботи, а також виконання завдань, здатних розвинути практичні навички і вміння, за що можуть

нараховуватись додаткові (бонусні) бали (участь у круглих столах, наукових конференціях, наукових конкурсах серед студентів).

Методичне забезпечення навчальної дисципліни

Навчально-методичні матеріали, що забезпечують підтримку дисципліни: конспекти лекцій, методичні рекомендації з проведення практичних (семінарських) занять та методичні рекомендації для самостійної роботи студентів вищих навчальних закладів з навчальної дисципліни " Теоретичні і методологічні проблеми психології".

Рекомендовані джерела інформації.

Основна література:

1. Петрунько Ст. Е. (2020). *Методологія психології: сучасні підходи*. Київ: Київський національний університет імені Тараса Шевченка. 320 с..
2. Американська психологічна асоціація (2020). *Керівництво по публікації APA* (7-е изд.). Washington, DC: APA. 428 с.
3. Сміт, Дж. А., Низза, І. Е. (2021). *Основи інтерпретаційного феноменологічного аналізу*. Публікація APA. 94 с.
4. Квале, С. (2021). *Інтерв'ю: введення в якісне дослідне інтерв'ювання*. Публікації Sage. 344 с.
5. Браун Ст., Кларк Ст. (2022). *Тематичний аналіз: практичний посібник*. – Sage. 376 с.
6. Слайф, Б. Д., Ребер, Дж. С. (2021). *Критичне мислення про психології: приховані припущення і правдоподібні альтернативи*. APA. 416 с.

Додаткова література:

1. Герген, К. Дж. (2020). *Відносини: за межами себе і спільноти*. Видавництво Оксфордського університету. 400 с.
2. Валсинер, Дж. (2020). *Запрошення до культурної психології*. Публікації Sage. 304 с.
3. Брейквелл, Р. М. (2020). *Методи дослідження в психології*. Публікації Sage. 528 с.
4. Кресвелл, Дж. У. (2020). *Якісний запит і дизайн дослідження: вибір з п'яти підходів*. Sage. 488 с.
5. Флік, У. (2021). *Введення в якісні дослідження*. Sage. 616 с.
6. Філд, А. (2022). *Пошук статистики з використанням IBM SPSS Statistics* (6-е изд.). Sage. 856 с.

Українські наукові джерела та статті:

1. Кієнко В. В. (2022). Постнекласична парадигма в гуманітарному пізнанні. *Філософські обрії*, № 2, с. 45-53.
2. Герасименко О. С. (2023). Психологія у викликах сучасності: постпандемічна перспектива. *Психологічна думка*, № 1, с. 10-18.
3. Васильєва О. В. (2021). Етична відповідальність дослідника у воєнний час. *Психологія і сучасність*, № 2, с. 58-65.

4. Погорілий С. В. (2022). Між емпіризмом і теорією: експеримент у постнекласичній психології. Психологія і суспільство, № 1, с. 43-52.

5. Гусєва В. М. (2021). Епістемологічні проблеми гуманітарного знання. Вісник ХНПУ ім. Р. С. Сковороди. Філософія, № 63, с. 18-25.

Електронні ресурси:

Google Scholar – <https://scholar.google.com>

Портал досліджень – <https://www.researchgate.net>

Наукова бібліотека Львівського національного університету – <http://nbuv.gov.ua>